

*K*vinnodräkt
från
*S*varträ socken, *F*aurås härad

*H*istorik om *S*vartrå kvinnodräkt

*P*å våren 1974 var vi några damer i Svartrå, som diskutera möjligheten att göra en folkdräkt. Det fanns plagg på olika gårdar, men ingen hel dräkt, varför det blev en rekonstruktion av Svartrå-dräkten.

Särken finns på Halmstad museum, inventariernr 13244B.

Senare fick vi veta att det finns en särk som härstammar från Svartrå även den på Halmstad museum givaren okänd.

Livstycket i damast, finns hos Birgit Claesson, Skinnarlyngen, daterat till tidigt 1800-tal. Det nya tyget är vävt hos Anna-Kerstin Winkler, Holm.

Hättan är från Vivi Bengtsson, Vårbacka. Också den daterad till tidigt 1800-tal. Den är sydd med silke i schatersöm, på svart bomullstyg. Stycke eller lin saknades och vi komponerade det efter hättans blommor.

Förklädet är det enda vi vävt själva. Helga Käldermark från Floastad, är ägare av originalförklädet, som är vävt i slutet av 1800-talet av en Johanna i Floastad. Två förkläden till finns. Ett i Jönsgård och ett i Björsagården. Likadana färger men annan randning.

Genom studier av gamla bouppteckningar har framkommit att blå kjolar var vanligast förekommande.

Vintern 1978 var vi färdiga med vår dräkt.

Maj-Britt Larsson

Kvinnodräkt från Svartrå socken, Faurås härad

Dräkt del Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnota-, mönsterritare
Överdelar			
1. Särk i linne med uppstående krage	1. H. M. 13244	1. Linne	1. Tuskaft. Överdel 19 tr. cm. Nederdel 11 tr. cm.
2. Särk grovt linne uppstående krage	2. HM. 2099. Från Svartrå sn. Faurås hd	2. "Blaggarn"	2. 3 skaft kypert. Varpeffekt på rätsida. Varp 18 tr. cm. Inslag 14 tr. cm Nederdel tuskaft. Varp 12 tr. cm. Inslag 5 tr. cm
Kjolar			
Yllekjol tuskaft Veckade 2-3 cm djupa motveck bak. Slät fram	Enligt bouppteckningar, var blå mest förekommade.	Ylle garn 8/1 mörkblå	
Livstycken			
Damast Rött och vitt Foder oblekt linne. Snörat	Privat ägo, Birgit Claesson Skinnarlyngen Svartrå. Sent 1700-tal	Lin i varp och inslag. Förlagan vävd i ylle	

Kvinnodräkt från Svarträ socken, Faurås härad

Dräkt Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnota-, mönsterritare
Förkläden 1. Blå/ röd/ vit randigt. Långrandigt. 2. Vit bomullsbatist mönstrad	1. privat ägo. Helga Källemark. Värmlands Nysäter Vävt av : Johanna Andersson Floastad. Troligen 1890-talet, Svarträ socken Flera förkläden i liknande randningar finns i Vårback och Björsagården, Svarträ.		1. Svart 30/2 till varp Inslag 24/2 blått/rött/vitt/gult 42 tr. cm
Huvudbonader Svart tuskaft, bomull, broderad med silke	Vivi Bengtsson, Vårbacka, Svarträ sn.	Svart bomull, tuskaft, vaxat, schattersömsbroderi med silke. Kantad med svart sidenband, svart rosett. Foder linne.	
Lin Vit bomullstyll	Ritat efter bindmössans broderade mönster	Sydd med sytråd nr:50 till bottensömmar och nr:30 till kedjesöm.	

Kvinnodräkt från Svartrå socken, Faurås härad

Dräkt del Beskrivning	Förlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnota-, mönsterritare
Ytterplagg			
Ylleschalar			
Tillbehör			
Schal i vit bomullsbatist med broderi i tambursöm	Vivi Bengtsson, Vårbacka, Svartrå	Bomullsbatist med broderi i tambursöm	
Strumpor vita eller blå		Bomull	
Skor av allmän folkdräktmodell			
Smycken i silver			

Svarträ kvinnodräkt

Livstycke, originalfärg, damast

Foder

Livstycke, damast

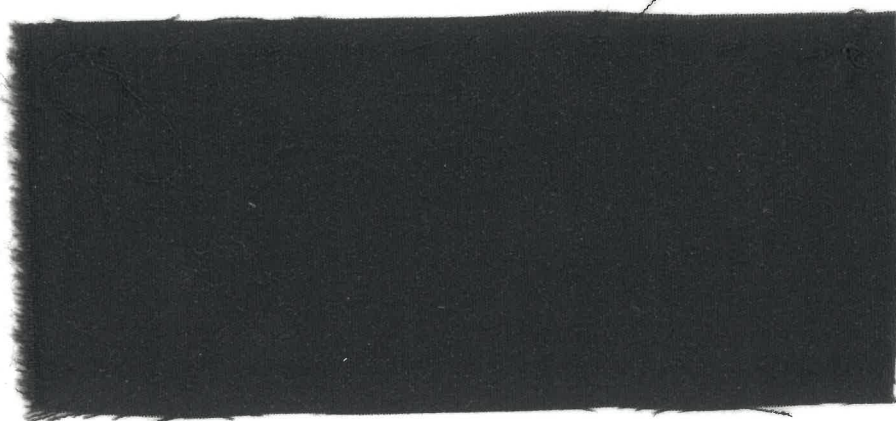
Svarträ kvinnodräkt

Förkläde

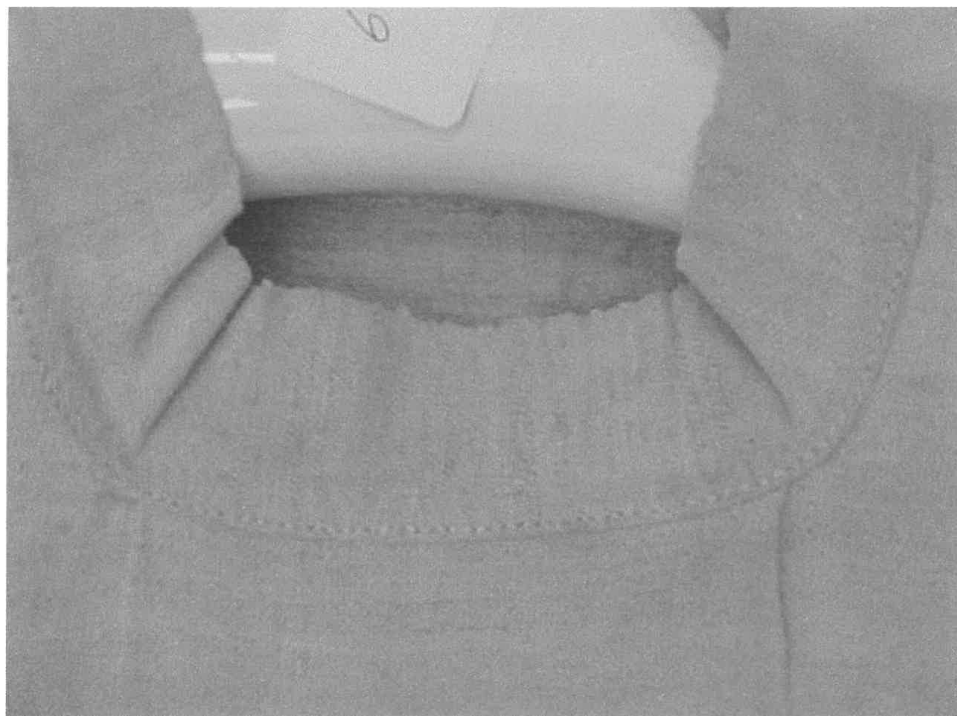
Kjol.

Tyg till hätta

Förkläde

Överdelar

Särk
HM 2099
Svartrå sn Faurås hd

Överdel av 3 skafts kypert.

Varpeffekt på rätan.

Grovt linne (blaggarn).

Varp: 18 tr/cm

Inslag: ca 14 tr/cm

I halsringningens framkant, 6 cm från mitten, läggs ett en centimeter djupt veck utåt som minskar halsringenens vidd. (På båda sidor om mitten).

Kragen har stadkant i ovankanten. Färdig bredd 4,5 cm, fastsydd från rätan med efterstygn. Sömsmånen fälld mot kragen. Söm i nacken.

Ärm ca 1,5 - 2 cm bred ojämn fäll nertill.

Fållen kastad fast så stygnen knappt syns på rätan, finare tråd än till övriga sömmar.

Spår av 6 - 7 cm långt igensytt sprund i sömmen. Samma tråd som i fållen.

Ärmen fastsydd vid bålen med fällsöm, fälld mot bålen.

Övriga fällsömmar lagda bakåt.

Sidsömmarnas sömsmåner nersydda åt var sitt håll. I vänstra sidsömmen stadkant bara nerstydd ej invikt sömsmån.

Överdelen fällas i nederkanten.

Nederdel i tustkaft, blaggarn.

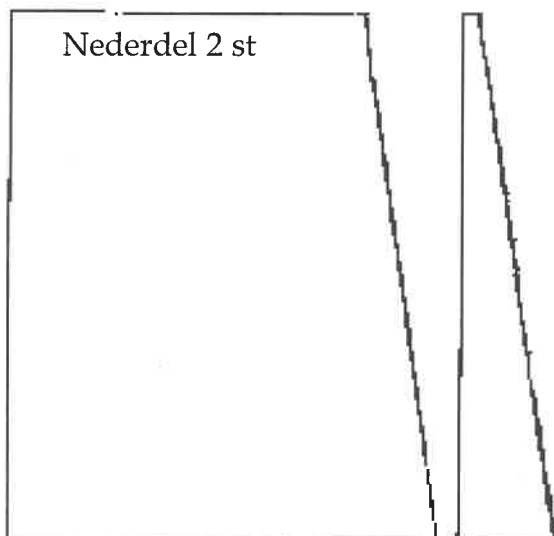
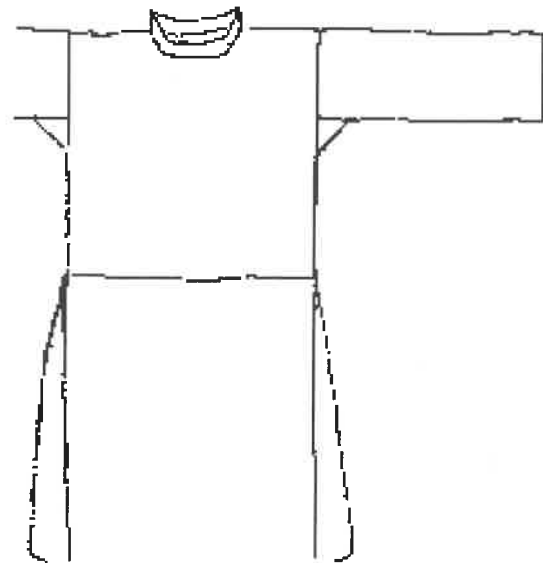
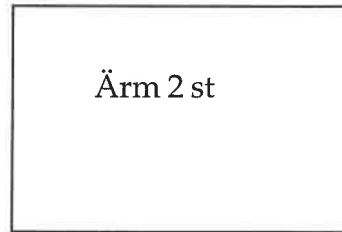
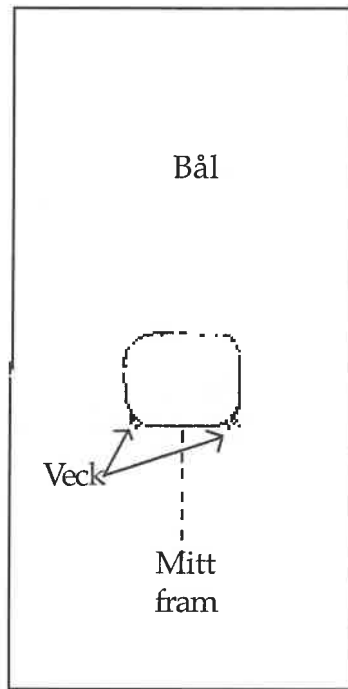
Varp: ca 12 tr/cm

Inslag: ca 5 yt/cm

Alla sömmar sydda som fällsömmar, lagda åt höger. Fäll upptill och nertill.

Överdel och Nederdel kastas ihop kant mot kant. Nederdelen hålls in lite då den är något vidare än överdelen.

Särk
HM 2099
Svartrå sn Faurås hd

Kil som ökar
vidden i
nederdelen
2 st

Skala 1:10
Sömsmån ej inräknat
mått enl originalplagget.

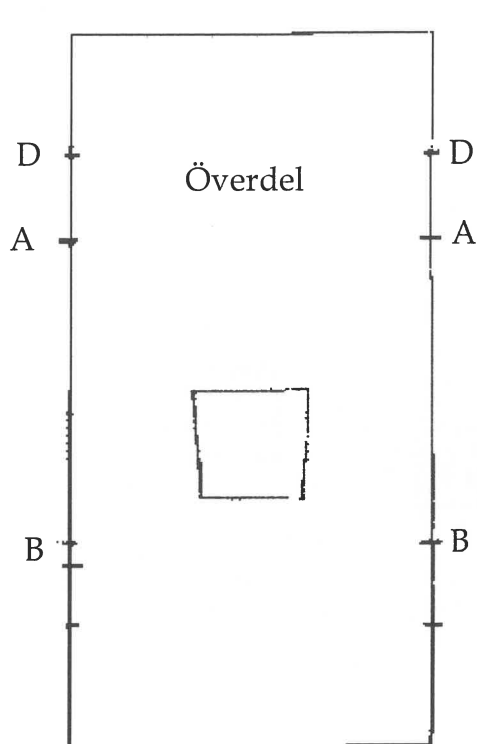
Överdelar

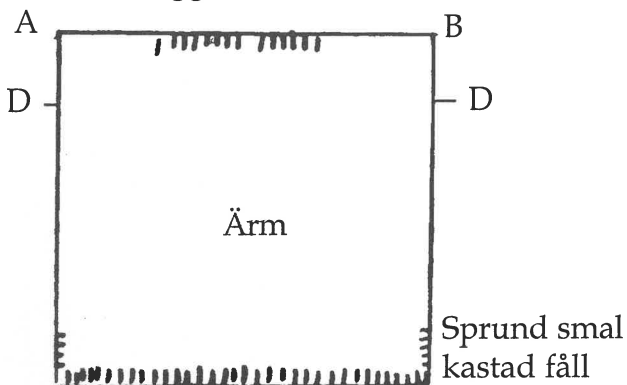
Särk i linne med prickstickning och manchett.
H.M. 132 44

Skala 1:10

Särk HM 132 44

Vecken läggs utår från mitten.

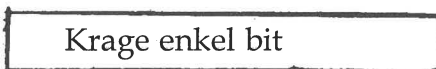
Ärmspjäll

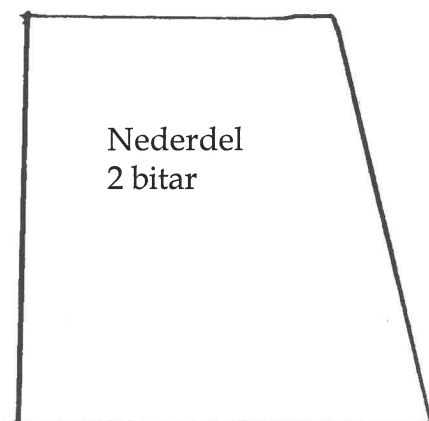
Manchett

Krage enkel bit

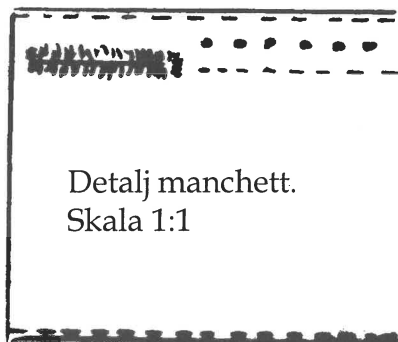
Smal fäll kastad ner. Kragen sys på från utsidan med prickstickning. Kastas sedan från avigsidan.

Nederdelen är ursprungligen en fyrkantig bit. Kilen klipps ut och vänds upp och ner.

4,3 cm kragbredd på särk från Svartrå

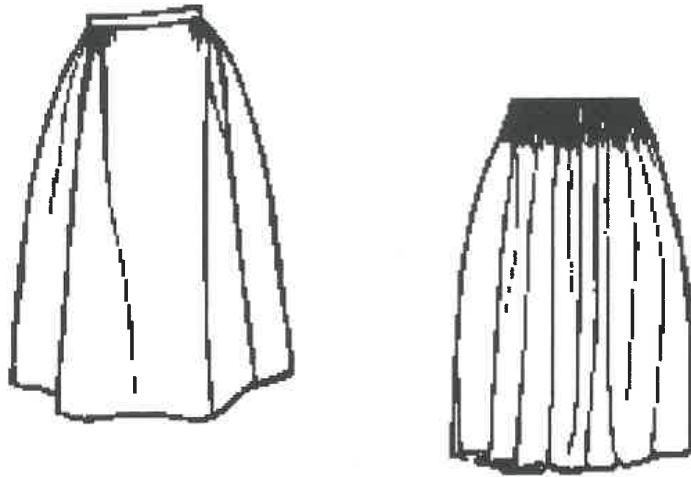

Nederdelen 11 tr. per cm grovt linne. Överdelen 19 tr. per cm grovt linne Hopsydd med fällsömmar. Överdel och nederdel sydda var för sig och kastade ihop senare.

Sydd över 2 trådar i väven med gammalrosa garn. 1½ cm från halskanten.

Kjol

Kjol i mörkblått ylle. Veckad med 2-3 cm djupa motveck bak. Slät fram. Svartrå sn, Faurås hd.

Livstykke

Livstykke i röd och vit damast. Foder i oblekt linne. Snörat framtill. Svartrå sn, Faurås hd.

Livstycke

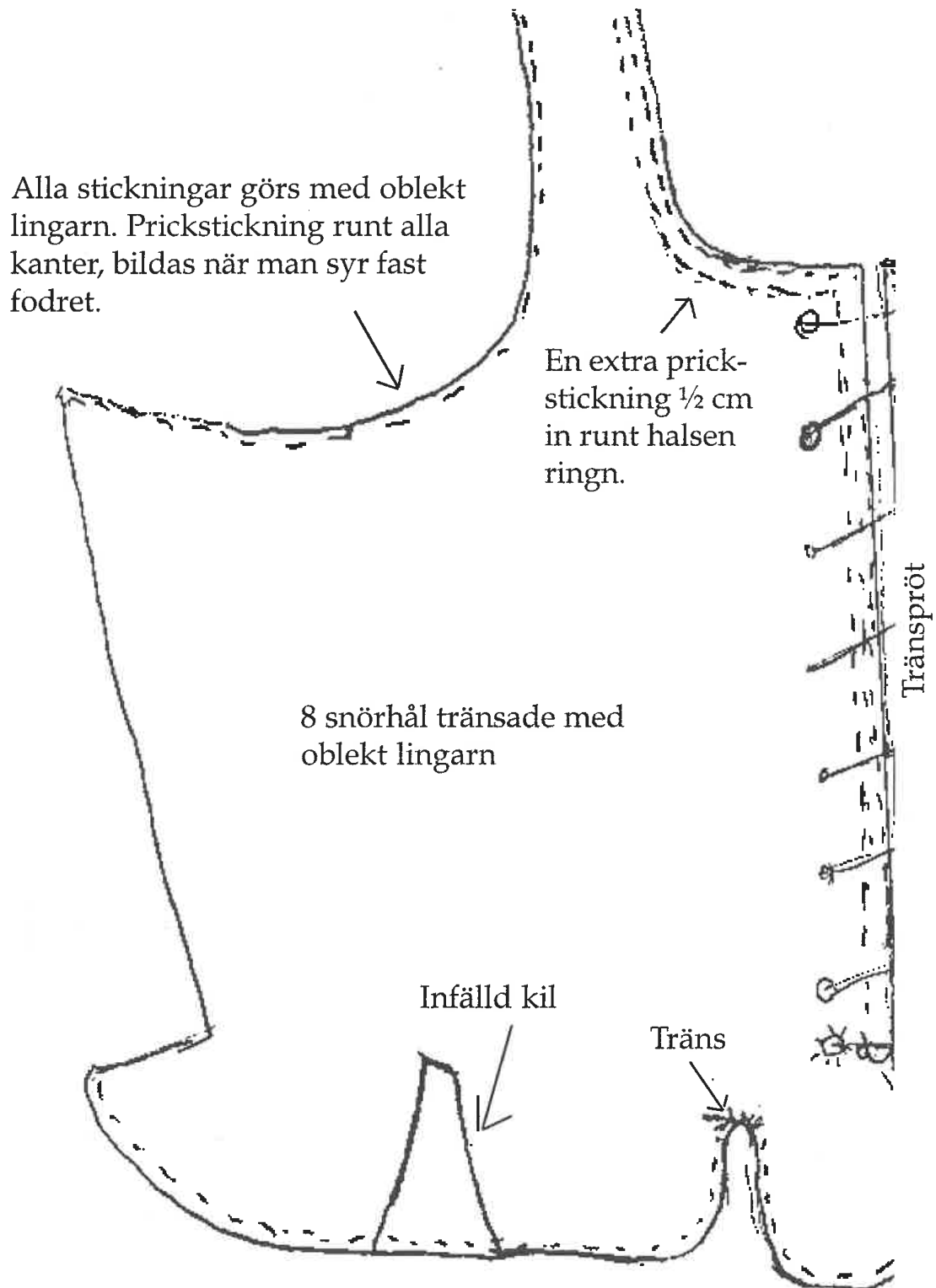
Svartrå socken
Faurås härad

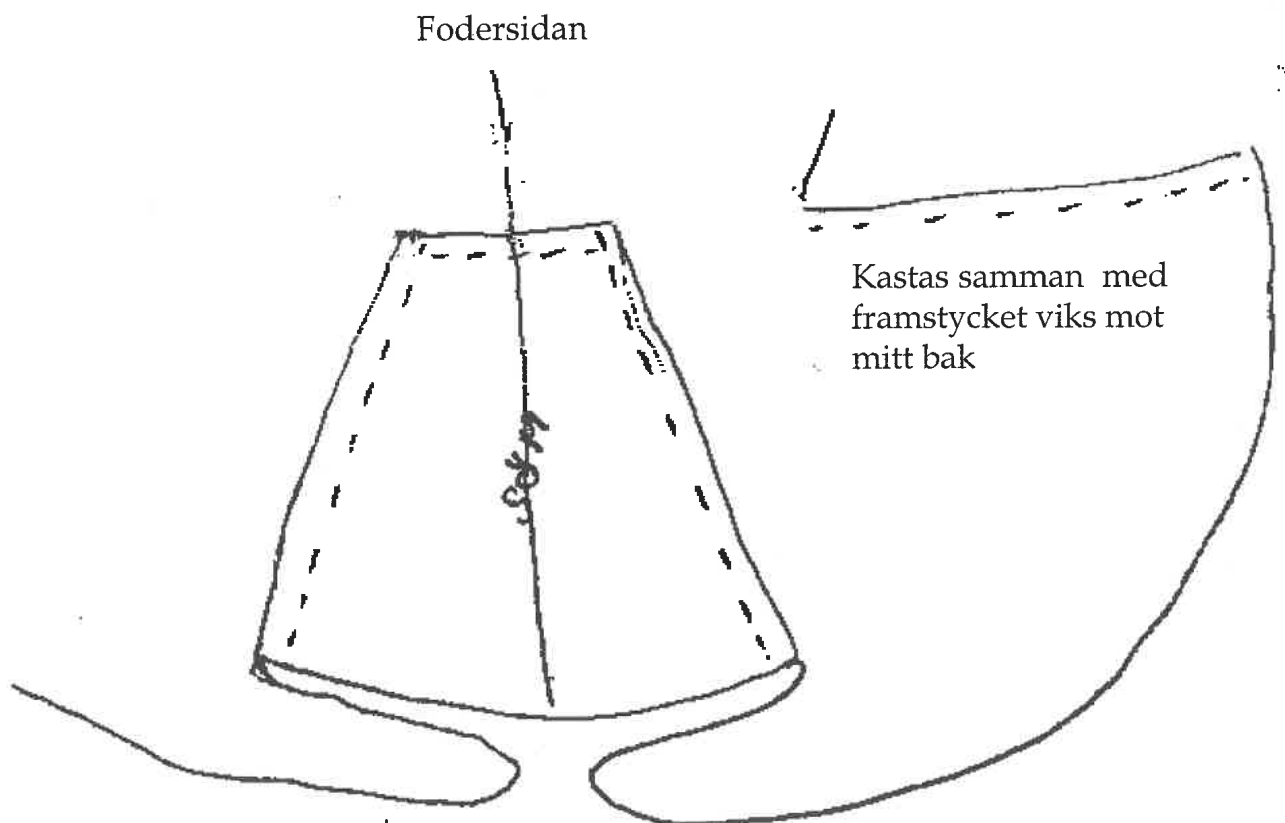
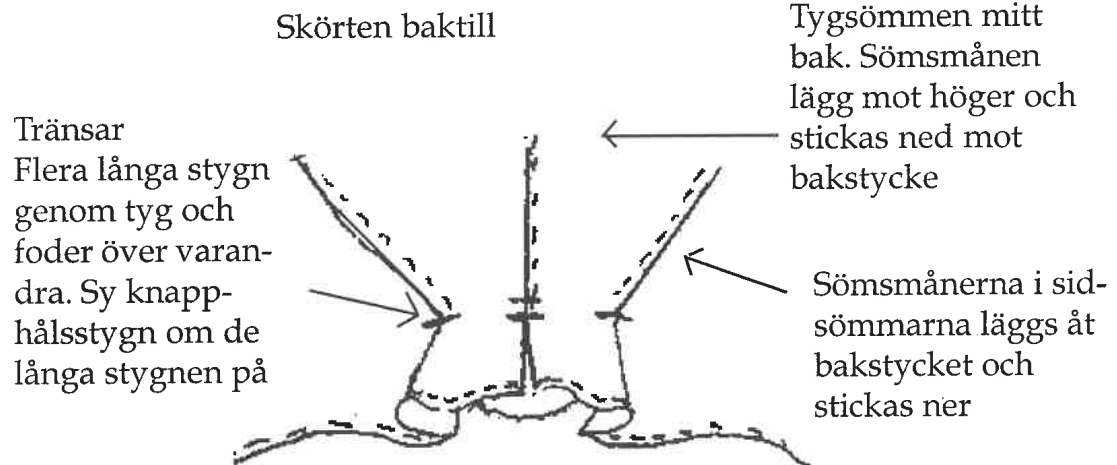
Livstycke

Svartrå sn, Faurås hd

Livstycke

Svartrå sn, Faurås hd

**MÖNSTER 1 - TILL
LIVSTYCKE
EFTER ETT ORIGINAL
FRÅN SVARTRÅ SOCKEN,
FAURÅS HÄRAD**

**SE SVARTRÅ, BILAGA 1
UTSKRIFT ANPASSAD
PDF TILL A 4 FORMAT**

Förkläde

1. **Förkläde** i blå/röd/vit/gul randigt på längden. Bomull i varp och inslag. Fållas med 5 mm bredd i sidorna. Rynkas med små rynkor, till en bredd av 30-35 cm eller från höftkam till höftkam. Linning av 1½ - 2 cm. Vävt band, så långt att det knyts med enkel rosett i vänster sida. Även band på baksidan, över rynkorna ca 20 cm bredd. Fållas med 3 cm fäll ner till. Förklädets längd högst 5 cm kortare än kjolen.
2. **Förkläde** i vitt bomullsbatiskt, mönstrat.
Svartrå sn, Faurås hd.

Huvudbonad

Bindmössa i svart tuskaft i bomull och broderad med silke.
Svartrå sn, Faurås hd

Vävslag Förkläde Svartrå

Varp Svart bomullsgarn 30/2

Teknik: Tuskaft

Inslag Kulört bomullsgarn 24/2

Inslagstäthet 42 tr/cm inslag täcker varp

Sked 90/10 1 tr. i solv. 2 tr. i rör

Stadträdning

Färdig bredd 98 cm

Skedbredd 100 cm

Trådantal 1800 trådar

Vävlängd

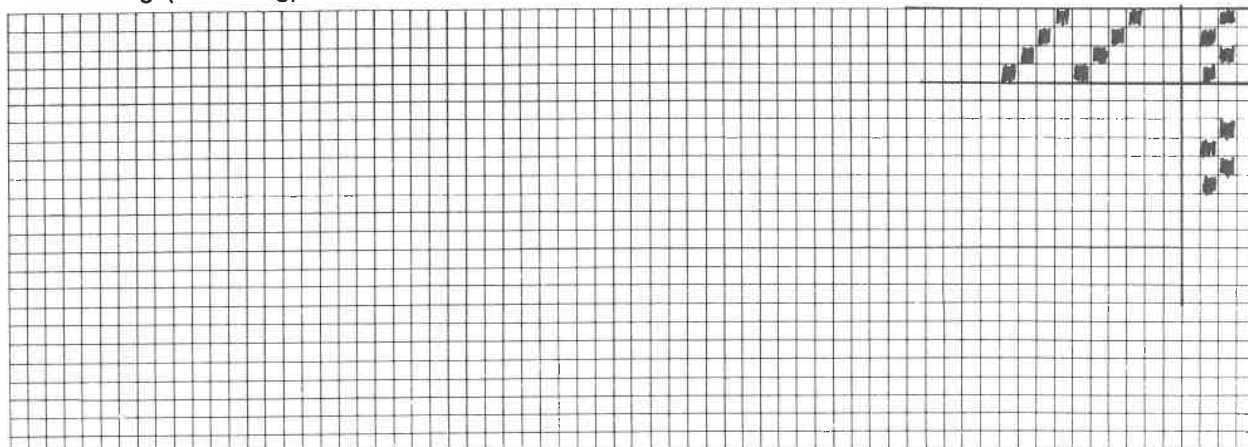
Varplängd

Varperdning — mönsterindelning — inslagsordning

Summa

Vita	8	4		6		6		4	8	}	Bred-
Röda	6	18	18	18	18	18	18	18	6		randig
Blå		8		8		8					botten
				Mitten							
Blå	6	6	6	6	6	6	6	6	6	}	Smal
Röd	6	6	6	6		6	6	6	6		rand
Gul				5				5			botten

Solvordning (inredning)

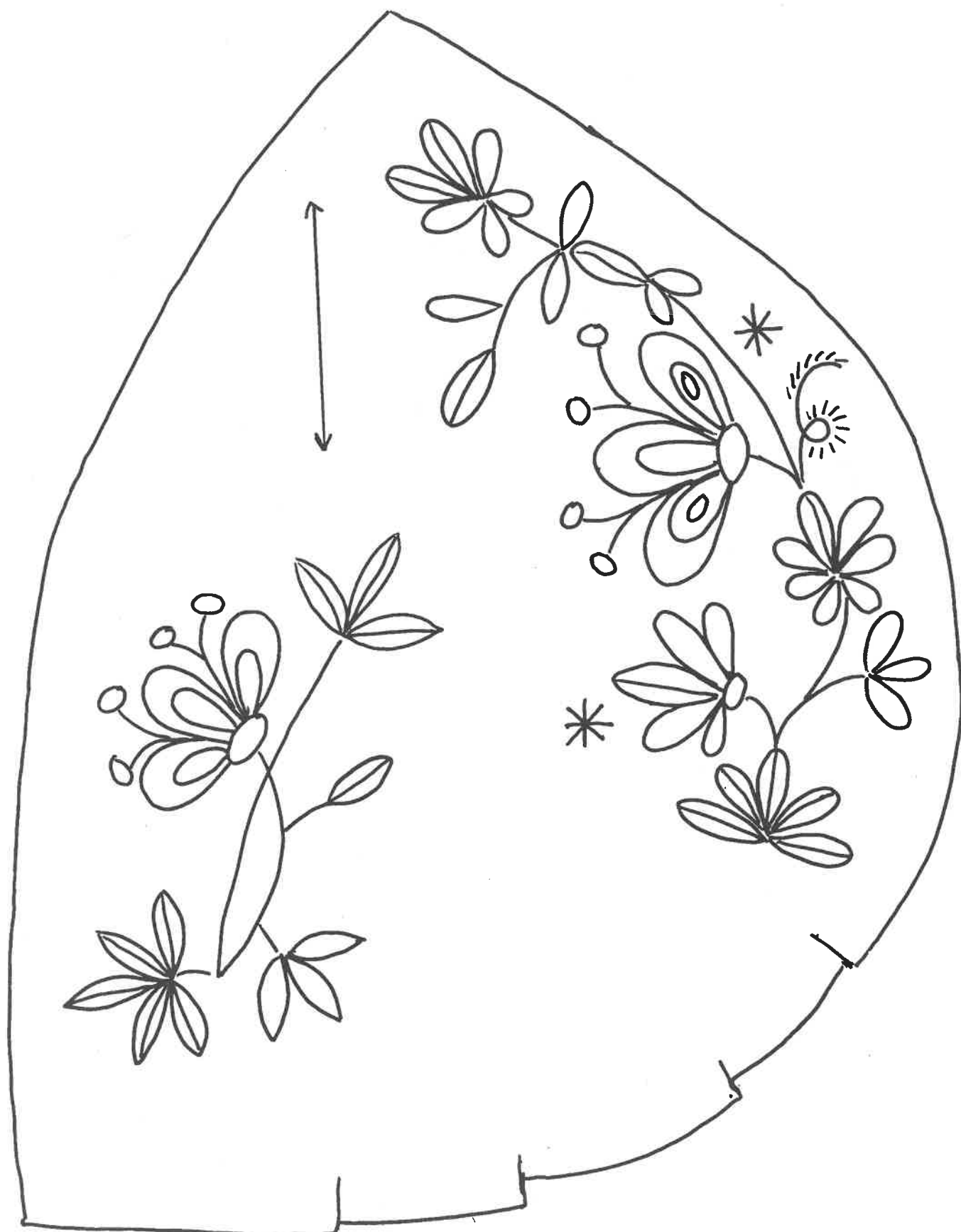

Bindmössa

Svartrå socken
Faurås härad

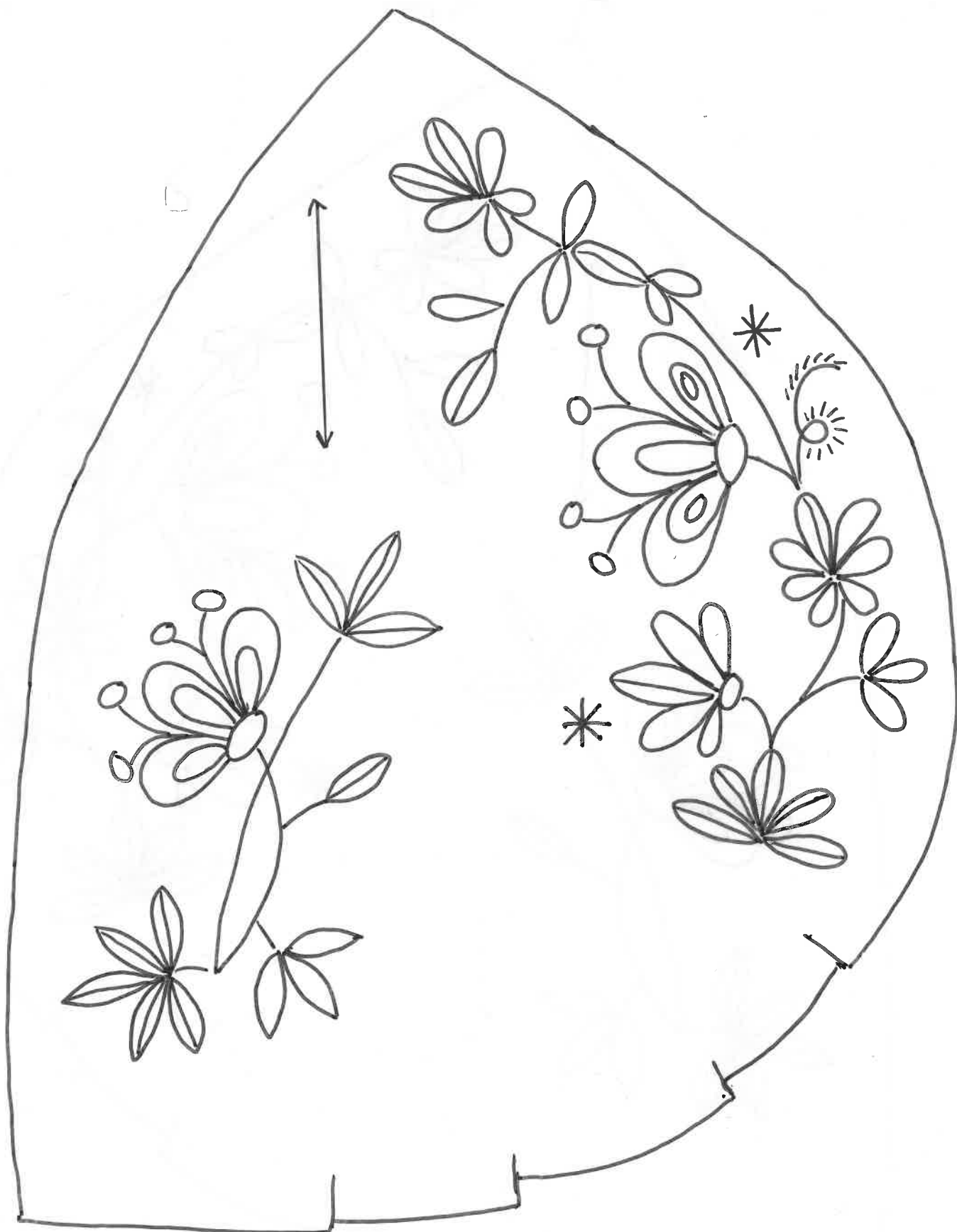

Huvudbonad
Svartrå

Svart bomullsstyg
Broderi med silke (1 tr)

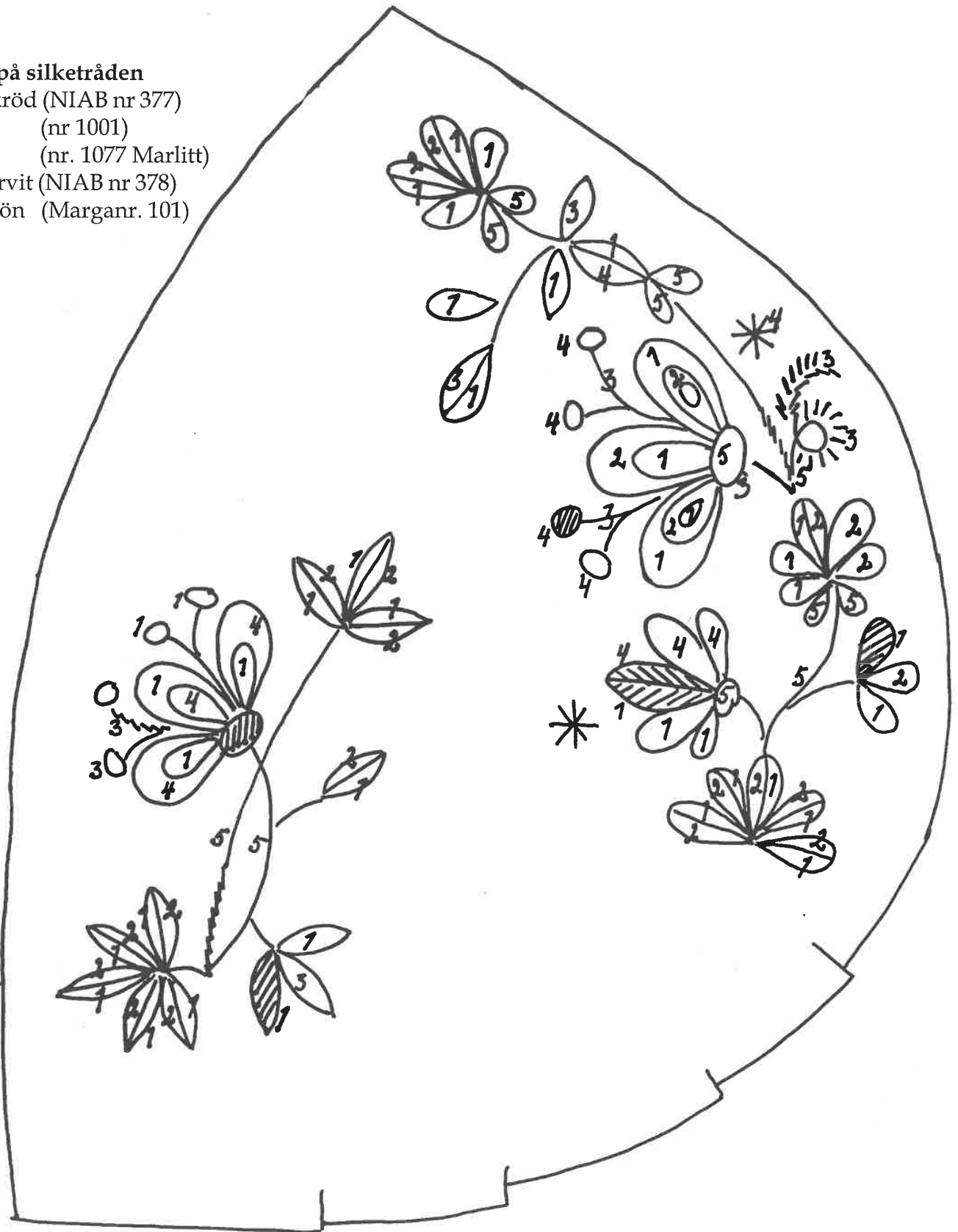
SVARTRÅ

Huvudbonad Svartrå

Färger på silketråden

1. Mörkröd (NIAB nr 377)
2. Rosa (nr 1001)
3. Gul (nr. 1077 Marlitt)
4. Naturvit (NIAB nr 378)
5. Blågrön (Marganr. 101)

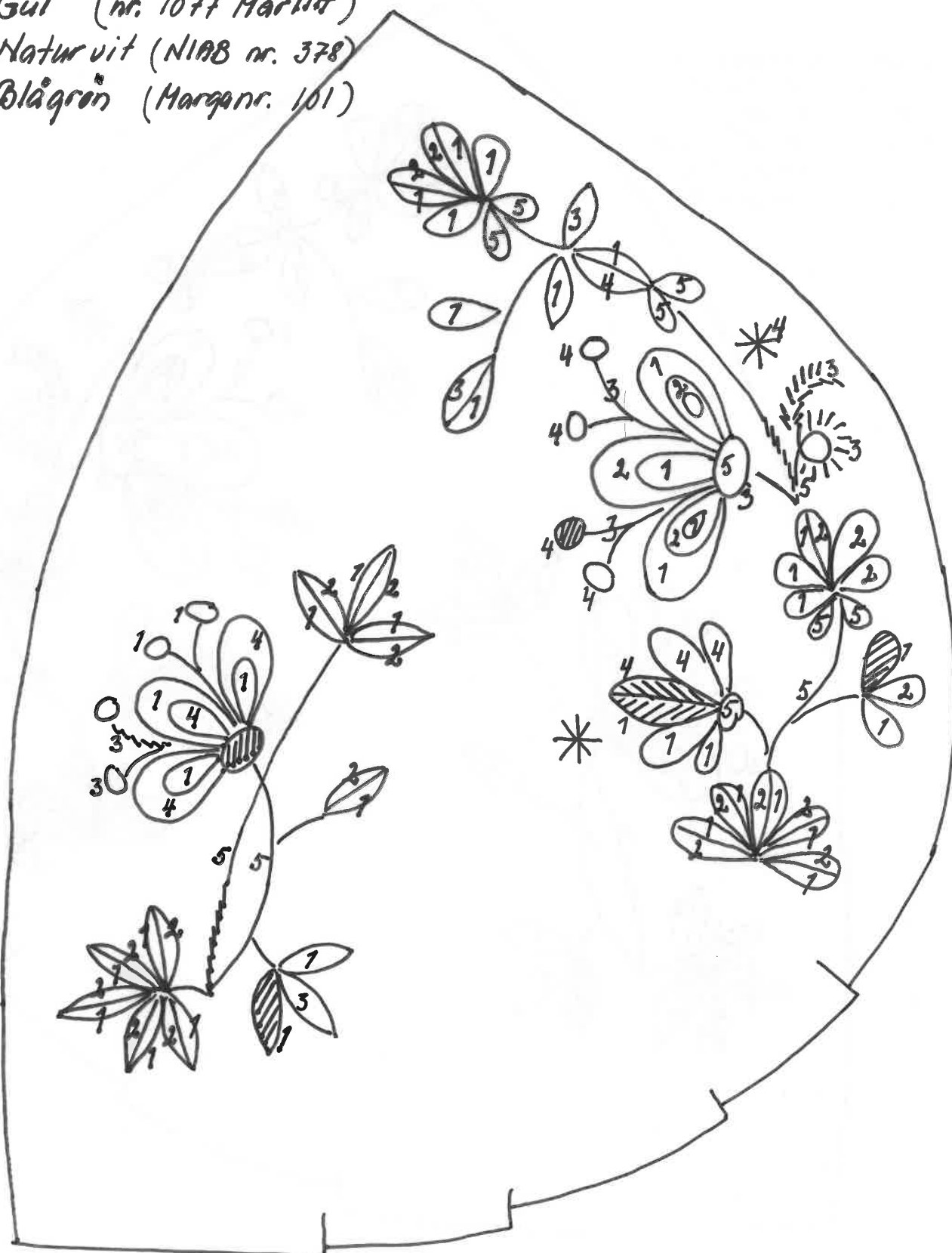

Material till håttan är svart bomullstyg.

Färger på silketråden

1. Mörkröd (NIAB nr 377)
2. Rosa (nr 1001)
3. Gul (nr. 1077 Marlitt)
4. Naturvit (NIAB nr. 378)
5. Blågrön (Mangonr. 101)

SVARTRÅ

Material till hättan är svart bomullstyg.

Lin

Linnet till hättan i vit bomullstyll. Ritat efter bindmössans broderade mönster.

Svartrå sn, Faurås hd.

Tillbehör

Ylleschalar

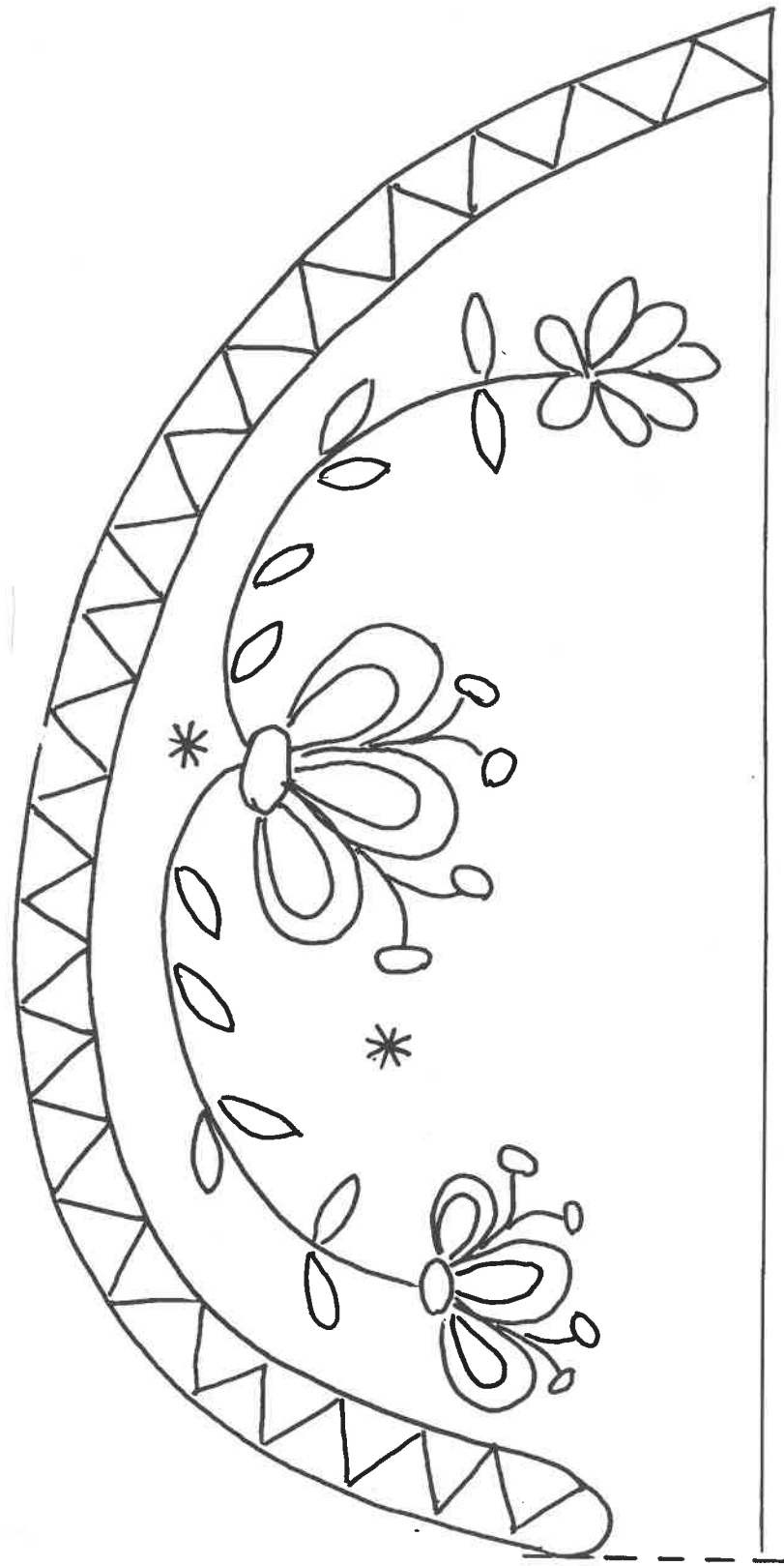
Schal i vit bomullsbatist med broderi i tambursöm.

Strumpor vita eller blå, bomull.

Skor av allmän folkdräktmodell.

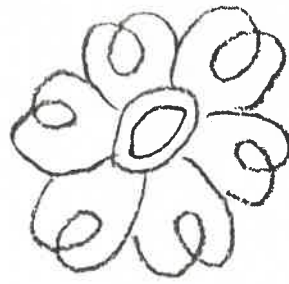
Smycken i silver.

Lin

Mitt fram

WIVI BENGTSSON, VÅR

90x90 cm

TILLHÖR — 755

BACKA, SVARTÅ

